

GĂVOJDIA

Sediul consiliului local: Găvojdia nr. 295, telefon/fax 0256/335921;

Coordonate:

45°37'01" lat. N;
22°01'17" long. E;

Repere istorice:

-1363 - localitatea este atestată documentar, fiind amintită într-o scrisoare a regelui maghiar Ladislau cel Mare sub numele de **Kwesd**;

-4 februarie 1536 - are loc un proces între nobilul **Andrei de Bizere** și locuitorii Lugojului, pentru stăpânirea asupra satului Găvojdia și împrejurimi;

-1548 - stăpânii satului Jena (Chzena) erau **Nicolae Anoca** din Caransebeș și soția sa **Ecaterina Thorsak**;

-1586 - voievodul Sigismund Báthory dăruiește domeniul Găvojdiei lui **Grigorie Somlyay**, pentru ca la 1591 să-l treacă pe seama fiscului;

-1657 - nu era încă delimitat hotarul dintre Găvojdia și Lugoj;

-1876 - au fost descoperite pe teritoriul satului Jena vestigii romane;

-1919 - au fost descoperite la Jena trei monede romane de argint;

-30 martie 1928 - se naște la Sălbăgel **Aurel Anton**, campion european la șah prin corespondență (1976);

-1936 - Găvojdia avea școală primară, cor bărbătesc, monument al eroilor, bibliotecă școlară, oficiu poștal, stație CFR;

-5 noiembrie 1946 - se naște la Găvojdia **Emil Avram**, prof. univ. dr. la Academia Tehnică Militară din București, prodecan al Facultății de Sisteme Integrate de Armament;

-1958 - se înființează la Găvojdia Centru de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică refacut din ruinele fostului conac Bucovinschi;

-1970 - la Sălbăgel începe să se așeze populație de etnie ucraineană;

-2002 - comuna avea 2 776 de locuitori;

-2004 - la Muzeul Banatului este înregistrată

bub nr. inv. 27.790 o piesă unică: un coif de tip greco-ilir vechi de peste 2000 de ani, descoperit întâmplător la Găvojdia;

Sate componente:

- Găvojdia, Jena (1285, prima mențiune, apoi o alta, Chzena, la anul 1548), Lugojel (1631, O Luhas, Olugas), Sălbăgel (1411, Zylvas, reînființat, se pare, în anul 1717).

Populația stabilă la 1 ianuarie 2010 - total: 2 961 de persoane, dintre care:

- masculină = 1 485 de persoane

- feminină = 1 476 de persoane

Numărul locuințelor la 1 ianuarie 2010: 910

Instituții școlare:

- Școala cu clasele I-VIII: Găvojdia; Școli primare cu clasele I-IV: Sălbăgel; Grădinițe cu program normal: Găvojdia, Jena, Sălbăgel și Lugojel;

Instituții sanitare:

- Cabinete medicale: Găvojdia (trei); Farmacie umană: Găvojdia; Dispensar sanitar-veterinar: Găvojdia;

Instituții culturale:

- Cămine culturale: Găvojdia, Jena, Lugojel și Sălbăgel; Bibliotecă: Găvojdia (1958);

Biserici și alte lăcașe de cult:

- Biserici ortodoxe române: Găvojdia (1730), Lugojel, Jena (1820) și Sălbăgel; Biserici pentecostale: Sălbăgel și Jena; Biserică baptistă: Lugojel (1991);

Ruga:

Găvojdia (Înălțarea Domnului), Sălbăgel (29 iunie - Sfinții Apostoli Petru și Pavel), Jena (8 septembrie - Sfânta Maria Mică) și Lugojel (25 decembrie - Nașterea Domnului).

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI GĂVOJDIA

Stoica Dănuț Toma	primar	Breban Oana -Maria, consilier	PDL
Zgriba Ioan	viceprimar	Constantin Cristian, consilier	PSD
Andrei Cornel, consilier	PDL	Dumitrașcu Doru-Petru, consilier	PDL
Avram Petru, consilier	IND.	Iacob Dumitru-Nicolae, consilier	PSD
Bancu Dănuț, consilier	PNL	Popa Petru-Trandafir, consilier	PDL
Blidariu Emil-Nicolae, consilier	PDL	Țiru Petrică-Coriolan, consilier	PDL

GĂVOJDIA

CONACUL LUI MAX
AUSCHNIT

Unul dintre marii industriași din perioada interbelică (secolul XX) care a deținut domenii în Banat a fost **Max Auschnit** (sau Aușnit), fiul unui comerciant evreu din Galați, Osias Auschnit. Max a absolvit Academia de înalte studii comerciale și de export din Viena. A fost președinte al Asociației generale de Industrie din Banat, administrator delegat al Uzinelor și Domeniilor de Fier din Reșița (U.D.R. - cea mai mare societate pe acțiuni care a existat în România înainte de regimul comunist, cu cel mai mare capital social din România - 1 miliard lei, cu cea mai mare cifră de afaceri, cu cei mai mulți angajați - 16 669 în anul 1938, respectiv 22 892 în 1948). Împreună cu fratele său Edgar Auschnit deținea societatea Titan-Nădrag-Călan, cu peste 4 900 angajați în 1938. Către sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, prevenit de un general american că România va ajunge sub influență rusească, Max Auschnit a rămas în străinătate, retrăgându-se în final în Statele Unite, acolo unde va trece la cele veșnice. Toate proprietățile sale din România au fost confiscate de guvernul comunist în 1948.

După 1989, fiul lui Max, Steven Auschnit (foto), a solicitat retrocedarea averilor deținute de tatăl său în Banat, în județul Timiș fiind vorba de 11 000 de hectare de pădure în zona Nădrag, ca și unele terenuri intravilane din comună. Printre proprietățile solicitate se află și un conac care a aparținut tatălui său în comuna Găvojdia. Steven (foto) a vizitat Găvojdia, a fost la conac și conform celor discutate cu primarul comunei nu ar intenționa să îl folosească în scop personal, ci să-l încredințeze comunei spre administrare. De altfel, Steven Auschnit a procedat la fel și cu terenurile din Nădrag, pe care se află 35 de case construite după naționalizare, el fiind decis să cedeze terenul oamenilor. Urmașul fostului mare industriaș a procedat la fel și la

Oșelul Roșu, unde a cedat chirișilor terenul care aparține familiei sale, teren pe care au fost ridicate 15 case.

SENA, NAȘUL JENEI

Satul Jena este considerat a fi una dintre cele mai vechi așezări din Banat, după cum arată și dovezile arheologice. Astfel, în urma unor săpături făcute în localitate la anul 1876, a fost descoperit un „**maniculus**”, obiect pe care jurau soldații romani și care a intrat în inventarul muzeului din Budapesta. La anul 1919, la Jena au fost descoperite trei monede de argint, pe una dintre acestea putându-se citi inscripția „**Roma 106**” - probabil monedă ajunsă acolo în timpul celui de-al doilea război dintre Traian și Decebal

(105-106).

În acea perioadă s-au emis o serie de monede, cum ar fi cele care îl reprezintă pe împăratul Traian trecând în galop peste un dac căzut la pământ sau același imperator aducând un dac prăbușit în fața unui personaj în togă. Monedele descoperite la anul 1919 au fost considerate deosebit de valoroase prin raritatea lor și au fost duse la Muzeul „Coriolan Brediceanu” din Lugoj. Când privește numele așezării, Jena, acesta ar veni de la feciorul unui cneaz local, proprietarul locului, Nicolae, care a dăruit micul domeniu Jena fiului său, pe nume... **Sena**.

GĂVOJDIA

CENTRUL DE RECUPERARE ȘI
REABILITARE

În unitatea de sănătate numită Centrul de Recuperare și Rehabilitare Neuropsihiatrică, care concentrează cea mai importantă forță de muncă din Găvojdia, viețuiesc aproximativ 320 de adulți cu probleme psihice. Cei internați beneficiază de găzduire pe perioadă nedeterminată, de servicii de bază pentru activitățile zilnice, ergoterapie sau terapie ocupațională, fizioterapie etc. Centrul este organizat ca și componentă funcțională în structura Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș, fiind una dintre cele mai importante unități de asistență socială din județ.

Fotodocument:

Găvojdia - 1915. Casa notarului Ioan Ferenczy

CINSTIT DE TIMIȘORENI

Aurel Anton s-a născut la 30 martie 1928, în satul Sălbăgel, comuna Găvojdia. A absolvit Facultatea de Electrotehnică din cadrul Politehnicii timișorene la anul 1954. Pasiunea sa cea mare a fost șahul, obținând între anii 1948 – 1950, ca liceean și student, cele mai multe rezultate dintre participanții la simultanele susținute de către fostul campion al țării, **Ștefan Erdély**. Aurel Anton este declarat campion școlar în anul 1950 (la Reșița, obținând categoria I).

Debutează la dezlegări de probleme de șah în anul 1958, participă la „Spartachiada Tineretului” în anul 1958, ocupând locul doi pe fosta Regiune Banat.

În anul 1959 participă la prima competiție de șah prin corespondență, la un concurs cu deschideri obligatorii. Va ocupa locul I. În perioada anilor 1960 - 1963 ia parte la prima ediție a campionatului național de șah prin corespondență și devine primul campion al României la această dis-

ciplină. A ocupat locul 3 la Finala Campionatului European, încheiată în anul 1970, iar în anul 1976 devine primul român campion european la șah prin corespondență.

Primește titlul de Maestru al Sportului în 1976 și de Maestru Internațional în 1980. În perioada anilor '80 s-a numărat printre primii patru jucători de șah ai lumii. A fost selecționat în echipa națională de șah, unde, în decursul anilor, a susținut 20 de partide amicale fără înfrângere (15 victorii și 5 remize). La anul 2006, Primăria Municipiului Timișoara îi acordă inginerului Aurel Anton titlul de „Cetățean de onoare” al orașului, iar în anul 2011 i se conferă de către Președenția României medalia „Meritul Sportiv”.

